

10.2.2026

Lausunto luonnoksesta hallituksen esityksesi eduskunnalle laeiksi vammaisetuuksista annetun lain, toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n ja sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:n ja 11 luvun 2 §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Vammaisetuuksista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että alle 18-vuotiailla keliakikoilla, jotka noudattavat gluteenitonta ruokavaliota, olisi mahdollisuus saada lapsen perusvammaistukea. Samalla muutettaisiin toimeentulotuesta annettua lakia siten, että perustoimeentulotuessa keliakiasta sairastavan osalta muina perusmenoina otettaisiin huomioon 38 euroa kuukaudessa keliakiasta johtuvien ylimääräisten ravintomenojen kattamiseksi ainoastaan, jos henkilö on täyttänyt 18 vuotta.

Sairausvakuutuslain erityishoitorahaa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi hoidettavan lapsen iän osalta siten, että erityishoitorahaan olisi oikeus vakuutetulla, joka on alle 18-vuotiaan lapsensa sairaanhoitoon liittyvään, nopeasti kehittyvään tai vaativaan hoidolliseen vaiheeseen osallistumisen tai lapsensa kuntoutuksen vuoksi lyhytaikaisesti tai tilapäisesti estynyt tekemästä ansiotyötään.

Esitys liittyy vuoden 2027 talousarvioesitykseen.

Valtiovarainministeriön lausunto

Kuten luonnoksessa todetaan, hallitus on jo aikaisemmin toteuttanut lainmuutoksen, jonka myötä keliakiasta aiheutuvia ylimääräisiä ravintomenoja on voitu 1.3.2025 alkaen huomioida osana perustoimeentulotukea 38 euroa kuukaudessa 16 vuotta täyttäneillä henkilöillä (laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta (847/2024)). Lisäksi alle 16-vuotiaat ovat jo aiemmin Kelan ratkaisukäytännön mukaisesti voineet saada keliakian ja siitä aiheutuvan gluteenittoman ruokavalion noudattamisen perusteella vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) mukaista alle 16-vuotiaan perusvammaistukea.

Toimeentulotukilain kautta huomioitaviin ravintomenojen kustannuksiin on valtion rahoituskehyksessä vuositasolla varauduttu n. 1,5 milj. euron lisämäärärahalla. Luonnoksen mukaan muutos, jonka perusteella perusvammaistuki voitaisiin keliakian perusteella myöntää myös 16–17-vuotiaille, olisi päätetty rahoittaa eräiden sosiaaliturvaetuksien ikärajoja koskevan muutoksen yhteydessä varatulla rahoituksella. Lisäkustannukseksi julkiselle taloudelle mainitaan tältä osin noin 1,1 milj. euroa. Epäselväksi kuitenkin jää, olisiko tämä kustannus kehysten näkökulmasta ns. uutta lisäkustannusta, johon ei rahoitusta ole varattu, vai onko vaikutusarvio jo sisällä aiemmin annetun, ikärajamuutoksia

toteuttaneen esityksen vaikutusarvioissa. (Huom. Ikärajamuutoksen esityksen numero on ollut HE 124/2024, ei 2025). Jatkovalmistelussa taloudellisia vaikutuksia ja niiden kohdentumista tuleekin vielä selventää.

Valtiosihteeri

kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö,

budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/10990/2024-VM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: